

A'RAF SÛRESİ 163-166. ÂYETLERİ

YAHUDİLERİN İMTİHANI

el-Hamdü lillâhi Rabbi'l-âlemîne hamden kesîran tayyiben mübâreken fîhi alâ külli hâlin ve fî külli hîn. Ve's-salâtu ve's-selâmu alâ seyyidi'l-evvelîne ve'l-âhirîn ve imâmi'l-müttakîn ve senedi'l-âşıkîn ve şefîi'l-müznibîn Muhammedini'l-Mustafâ el-Mahmûdu'l-Emîn ve alâ âlihî ve sahbihî ve men tebiahû bi-ihsânin ilâ yevmi'd-dîn.

Emmâ ba'd:

Aziz ve muhterem kardeşlerim!

Allahu Teâlâ hazretleri Kur'ân-ı Kerîm'in de dokuzuncu cüzde A'râf sûresinin 163. âyeti kerîmesinde bir köy/kasaba ahâlisinden konu açıyor ve bu ahâlinin Allah'ın emirlerine tâbi olmadığını, içlerinden bazılarının onlara nasihat ettiğini ama nasihatleri dinlemediklerini, onun üzerine Allah'ın onları cezalandırdığını bildiriyor. Bu kasabanın Arap yarımadasında Kızıl deniz kenarında olduğu rivayet edilir. Buyuruyor ki Rabbimiz;

وَأَسْأَلُهُمْ عَنِ الْقَرْيَةِ الَّتِي كَانَتْ حَاضِرَةَ الْبَحْرِ
إِذْ يَعُدُّونَ فِي السَّبْتِ إِذْ تَأْتِيهِمْ حِيَتَانُهُمْ
يَوْمَ سَبْتِهِمْ شُرَّعًا وَيَوْمَ لَا يَسْبِتُونَ لَا تَأْتِيهِمْ
كَذَلِكَ نَبْلُوهُمْ بِمَا كَانُوا يَفْسُقُونَ

*Ve es'elhum ani'l-karyeti'lletî kânet
hâdırate'l-bahr.*

“Ey Resûlüm! Onlara denizin kenarında bulunan o kasabayı, o kasabanın ahâlisinin durumlarının ne olduğunu sor.”

“Onlar” dediği [kim?]

Yahudiler. Bunlar yahudi kavmiydi.

“Yahudilere sor bakalım, hani o deniz kenarındaki kasaba ne oldu?”

Biliyorlar. Bildiği halde sormanın sebebi nedir?

“Bak, o kavim Allah’ın emirlerini dinlemedi, helâk oldu. Siz de biliyorsunuz ya bunun macerasını, kitaplarınızda okudunuz ya... Siz de şimdi ona göre durumunuzu ayarlayın. Allah’ın emirlerine tâbi olun, imana gelin, küfrü, inadı, inkârı bırakın.”

Bütün müşriklere, kâfirlere de bu aynı zamanda bir hatırlatma: “Allah inanmayanları cezalandırıyor. İşte misallerden bir tanesi. Siz cezalı duruma düşmeyin. Başınıza Allah’ın azabı gelmesin. Şimdiden ihtar ediyoruz. Eski-den ibret alın, kıssadan hisse çıkartın, kendinizi derleyin toparlayın.” demek.

İz ya’dûne fi’s-sebti. “Bunlar cumartesi gününün ahkâmına tecavüz ederlerdi.”

Onlar cumartesi günü hakkında kendilerine emredilen sözü tutmazlardı, dinlemezlerdi. Cumartesi günü yahudilerin çalışmama günüydü.

a. Müslümanlarda Cuma Gününün Hürmeti

Allahu Teâlâ hazretleri bize cuma gününü ihsan etmiş. Biz müslümanlar cuma gününde Cuma namazını kılarız; ibadethanemizde, camilerimizde toplanırız. Temizlenerek, hazırlanarak, güzel kokular sürünerek, yeni elbiselemizi giyerek Cuma namazına gideriz. Cuma namazında haftanın öbür günlerinde karşılaşmadığımız olağanüstü bir durum var; bir Cuma hutbesi var. Cuma günü hatib minbere çıkar,

konuşma yapar. O hutbeyi yapmak farz. O konuşmayı dinlemek şart. Dinlerken sağa sola meşgul olmak, konuşma yapmak sevabı kaçıırır. Hiç ses çıkartmadan pürdikkat o konuşmayı dinleyecek. Ondan sonra Cuma namazını kılacaklar. Müslümanların haftada bir toplanması bir emir. “O zaman alışverişi bırakın; Allah’ın ibadetine, evine, zikrine, hutbenin dinlenmesine, namazın kılınmasına koşun!” diye Allahu Teâlâ hazretleri biz mü’min kullarına emrediyor.

Onlara da, yahudilerin şeriatinde, Tevrat’ta, cumartesi günü çalışmama emri vardı. Onların kitaplarında bu emir vardı. İmanlarının gereği olarak onlar da cumartesi gününün şânına riayet etmeliydiler ve o zaman çalışma yapmamaları lazımdı.

Ama onlar Cumartesi gününü ahkâmını çiğniyorlardı. Bu kasabanın ahâlisi dinlemiyorlardı.

İz te’tîhim hîtânühüm yevme sebtihim şürraan ve yevme lâ yesbitûne lâ te’tîhim.

“Hani ey Resûlüm, Allah’ın işine bak ki avlayacakları balıklar cumartesi günü küme küme, oynaşa oynaşa gelirdi de...”

Cumartesi günü çalışmayacaklar ya; o çalışmayacakları günde balıklar oynaşa oynaşa gelirdi. Adamlar balıkçı, balıkları görürlerdi.

Ve yevme lâ yesbitûne lâ te’tîhim. “Cumartesiden başka günlerde gelmezlerdi.”

Cumartesi günü gelirlerdi.

Kezâlike neblûhum bimâ kânû yefsukûn. “İşte Biz Azîmüşşân, âlemlerin Rabbi olan ben Allahu Teâlâ, fasık olduklarından, fısk u fücur ettiklerinden, dinlerine sağlam bağlılıkları olmadığından böyle imtihan ediyordum.”

Şu Allah’ın işine bak ki, adamlar balıkçı, işleri balık tutmak; sâir günde balık yok, cumartesi günü balık var, gelip gözlerinin önünde küme küme oynaşıyorlar. Sâir günler yok. Kim yapıyor?

Allahu Teâlâ hazretleri diyor ki;

“Biz onları böyle imtihan ediyoruz!”

b. Allah'ın c.c. İnsanları İmtihan Etmesi

Muhterem kardeşlerim!

Allahu Teâlâ hazretleri kullarını imtihan eder. İmtihandan kaçmak isteyenlerin yakasından yapışıp, ortaya çekip ille imtihana tâbi tutar. “Gel bakalım! Sen fâsık mısın, fâcir misin, kâfir misin, münafık mısın, neyin nesisin; belli olsun bakalım! Gir bakalım şu imtihana!” Öyledir; yan çizmek, imtihandan kaçmak isteyenlere fırsat vermez. İçinin duyguları, fışk u fücûru tebeyyün etsin, bakalım hâli nasılmış, belli olsun; ihlâslı mı, münafık mı, anlaşılсын diye imtihan eder. Sonucu herkesin anlayacağı bir duruma getirir. Adam kendisi de anlayacak duruma gelir. Mahkeme-i kübrada sorulduğu zaman; “Evet, hatayı işledim.” diyecek bir açıklığa getirir Allahu Teâlâ hazretleri.

“Yâ Rabbi! Beni imtihan etmedin. Eğer imtihan edecek olsaydın bak ne güzel cevaplar verirdim, imtihanı nasıl başarırdım, eserdim, tozardım...”

“Bırak palavrayı, yalancı! İşte bak, dünyada seni imtihan ettik, o zaman öyle yapmadın.”

Cehennemlik bir kimseyi Allahu Teâlâ hazretleri huzuruna çağırarak;

“Gel bakalım. Cehennemde benim dünyadayken peygamberlerim, kitaplarım vasıtasıyla sana haber verdiğim azabı buldun mu? Belanı buldun mu?”

“Buldum yâ Rabbi!”

“Nasıl, çok mu şiddetliymiş azap, bela?”

“Çok fena yâ Rabbi! Çok şiddetli azap!”

“Bu azaptan kurtulmanın bir çaresi olsa, fidye vererek kurtulmak mümkün olsa; dünya kadar, dünyanın dolusunca altının olsa, dünya kumbara olsa, içi altın olsa; mallar, mülkler, ziynetler hepsi senin olsa bu azaptan kurtulmak için bunların hepsini verir misin?”

“Veririm yâ Rabbi!”

“Yalan söylüyorsun, yalancı! Şimdi yalan söyledin. Ben senden dünyada çok daha az bir şey istedim de onu bile yapmadın. Dünyada ben sana ‘Mü’min ol.’ dedim, ‘İmanlı yaşa.’ dedim. Hiç zor olmayan bir şey, gayet basit, gayet kolay. Ben senden dünyanın bütün varlığını istemedim ki, tüm hayatını istemedim

ki... Uykuyu meşru kıldım. Çalışmayı meşru kıldım. Dinlenmeyi meşru kıldım. Yemeyi meşru kıldım. Rızık verdim. Nimet verdim. Fırsat verdim. Rahat verdim. Lütfettim, ikram ettim. Senden de ibadet istedim. ‘Beni unutma. Kulluğunu unutma. Günahlara sapma. Helallerle yaşa, haramlara bulaşma.’ dedim. Bazı şeyleri sana haram ettiysem ondan daha güzellerini helal etmedim mi?”

Zina haram; evlilik, düğün dernek helal. Bak, mukabili var. İçki haram; şerbetler, meşrubatlar, meyve suları, bal şerbetleri, ayranlar, diğer güzel türlü türlü meşrubat helal. Bak, bir içki haram; kaç çeşit nimet helal... Sekiz saat, yedi saat uyursun; sabah namazına kalk. Harıl harıl bütün gün çalışırsın, arada çalışırken öğle namazını kıl, ikindi namazını kıl. Bu kadarlık...

“Yalancı! Tutmadın işte... Senden daha az şey istedim, çok daha basit, çok daha yapılması kolay şeyi istedim de tutmadın.” diyecek, cehenneme gönderecek.

Muhterem kardeşlerim!

Peygamber Efendimiz hadîs-i şerîfte bunu böyle bildiriyor. Ne kadar mantıklı, ne kadar doğru. Şu bizim Müslümanlık diye anamızdan babamızdan gördüğümüz, öğrendiğimiz “iyi Müslümanlık”, “takvâ ehli Müslümanlık” dediğimiz şey zor mu? Allah aşkına, bir zorluğu var mı?

Yok. Zor değil.

Ayrıca pek çok faydası var. Ayrıca pek çok güzelliği var. Ayrıca pek çok tadı var. Takvâ ehli olmanın çok tatları var, çok huzuru var, çok sürûru var, çok rahatı var, çok güzelliği var. Allah;

c. İbadetler ve Yaşattığı Güzellikler

قُلْ إِنَّ اللَّهَ لَا يَأْمُرُ بِالْفَحْشَاءِ

*Kul inna'llâhe lâ yemuru bi'l-fahşâ.*¹ “Ey Resûlüm! Söyle, Allah kullarına kötü şey emretmez, kötülük, fuşşiyât emretmez.”

Emrettiğin şeyler kötü değil. Emrettiği, insana en ters gelecek şey nedir?

---

¹ 7/A'râf, 28.

Cihat. Cihat emredilmiş. Hadi cihat etme bakalım da Ruslar gelsin! Hadi cihat etme de Sırp lar gelsin! Hadi bakalım, İslâm savaşmayı yasakladı, silahları bırak, gelsinler. Hadi bakayım, göreyim! Mecbursun. Müslüman olmayanlar duruyorlar mı durdukları yerde? Çinliler, Vietnamlılar, Hintliler, Afrikalılar, Amerikalılar, güney Amerikalılar, kuzey Amerikalılar boş duruyor mu?

Hayat bir mücadele... Hayvanlar âleminde bakıyorsun, bir mücadele; çeşit çeşit mahlukların çeşit çeşit birbirleriyle mücadelesi... O da tabî, o da güzel... Her şey güzel.

Başka ne zor gelir insana?

“Ramazan’daki oruç hocam. Bir ay yemiyorsun, içmiyorsun.”

O da güzel. O da sıhî. Doktorlara bir sor bak, ne kadar güzel. O oruç ibadetini Ramazan’da Allah bize zorlamasa biz çatlarız. İnsan sıhhat kazanıyor. “Oruç tutun da sıhhat bulun.” diyor Peygamber Efendimiz. Orucun sıhhat faydası var. Oruç ilaç.

Doktor bize perhiz vermiyor mu? Allah aşkına, ister müslüman olsun isterse başka bir

insan olsun, doktora gittiği zaman doktor perhiz vermiyor mu insana? Doktor söyleyince yapılıyor da Cenâb-ı Rabbü'l-âlemîn söyleyince zor mu geliyor?

Doktorların yaratana, rabbi, doktorları da yaratan Allahu Teâlâ hazretleri. “Yemeyin” dediği [zaman] “Açlıktan geberin!” mi diyor bize?

Hayır. “Şu vakitten şu vakite kadar yemeyin. Akşamleyin iftar edin. Birazcık perhiz edin.” diyor. Bunun maddî faydası var, mânevî faydası var, daha birçok faydası var...

“Hocam bir de kesemi açıp zekât vermek çok zor geliyor. İslâm da bu zekât yok mu, bu da çok zor geliyor.”

Meseleye bir de fakirin tarafından bak. Sen yiyorsun, içiyorsun, rahatsın, huzurlusun, evin var, barkın var, havuzun var, içine giriyorsun, bıcı bıcı yıkanyorsun, kurulanıyorsun, güneşleniyorsun, kiremit gibi kızarıyorsun, ilaçlanıyorsun, sürünüyorsun, keyfine bakıyorsun... Şu fukarâcık ne olacak? Bu zavallının hâli ne olacak? Bu Afrikalı'nın durumu ne olacak? Bu açlıktan ölen, susuzluktan kırılan,

kaburga kemikleri sayılan; bir, iki, üç, dört, beş, altı, yedi, sekiz, dokuz, on, on bir, on iki... Hepsi belli oluyor. Açık seçik, bütün kemikleri çıkmış ortaya... Gözüne sinekler konuyor, sinekleri kovacak tâkati kalmamış. O insan değil mi? Ona acımıyor musun? Onun canı yok mu?

“Hocam zekât onlara mı verilecek?”

Tabii, zekât onların hakkı. Zenginin malında fukarânın hakkı var.

وَالَّذِينَ فِي أَمْوَالِهِمْ حَقٌّ مَّعْلُومٌ لِّلسَّائِلِ وَالْمَحْرُومِ

*Fî emvâlihim hakkun ma'lûm. Li's-sâili ve'l-mahrûm.*²

Mahrum olan insanların zenginin malında hakkı var. Nasıl bir hak?

İmtihan olan bir hak. Allah doğrudan doğruya fakire verseydi de zengini bu beladan, bu imtihandan, bu mihnetten kurtarsaydı; fakir de zengine muhtaç olmasaydı?

Hayır; imtihan. Allah *celle celâlühû* fakiri fakirlikle imtihan ediyor; “Bakalım azacak mı,

---

² 70/Meâric, 24-25.

çalacak mı, sapacak mı?” Zengini de zenginlikle imtihan ediyor. Ve söylüyor; “Bak, bu paranın bir kısmını fukarâya vereceksin.”

“Ne kadarını vereyim yâ Rabbi?

“Yarısını” dese yüreği ağzına gelecek. Allah “yarısını” demiyor; “kırkta birini...”

“39 tanesi bende kalacak, bir tanesi mi ona?”

“Onu da vermem!”

Çocuğa ben lolipop veriyorum; beş tanesini alıyor, “Şunları kardeşlerine götür, ver.” diyorum. Bazı yerlerde “Şunlara ver.” diyorum. Vermek istemiyor. Bir tanesini çıkartıyor, bir taraftan yalıyor, ötekileri de cebine koyuyor, vermek istemiyor. O da yesin. O da ağlıyor, onun da yemesi lazım.

Demek ki İslâm’ın her emri güzel.

Bu kavim bakalım Allah’a itaatli mi, itaatsiz mi, çıkacak ortaya... Balıklar mahsustan oynuyor, “Gel gel, tut tut beni...” diyor, lisân-ı hâl ile... Balıklar onların dilini bilmez; ama kaşıyorlar, gıcıklıyorlar, bakalım duracak mı durmayacak mı? Fare gelip kedinin önünde

oynuyor; kedi dursun bakalım, sabretsin, üstüne atlamasın. Balıklar oynuyor. Adamlar balıkçı. Cumartesi günü de çalışma yasağı var. Ne olacak? Ne yaparsınız bu durumda?

Allah bilir ne yapacağımızı... Ama ne yapmak lazım geldiğini söyleyelim. Çünkü palavra atarız, efe efe konuşuruz da sonra imtihan geldiği zaman yapamayız. Haddimizi bilelim, mütevâzı olalım, kendi imtihanımıza bakalım. Biz başkasını ayıplamayalım. Ne olacağını bilmiyoruz; ama ne yapmak lazımdı?

Allah “çalışmayın” dediyse çalışmamak lazımdı. İtaat.

“Peki ölsünler mi?”

Allah öldürmezdi. Onlar cumartesi gününün hukukuna riayet etselerdi Allah onları rızıklandırır. Bu sefer balıklara; “Bunlar imtihanı kazandı. Pazartesi, salı, çarşamba, perşembe, cuma günleri gelin.” derdi, o zaman bol bol balık tutarlardı. Çünkü balıkların rabbi Allah, insanların rabbi de Allah; imtihan ediyor. Balık ne olacak?

Peygamber Efendimiz’e çok zulmeden azılı müşriklerden birisinin azılı oğlu

Peygamber Efendimiz'e çok eza cefa yaptı, namaz kılariken sataştı... Peygamber Efendimiz de dedi ki;

“Yâ Rabbi! Senin canavarlardan bir canavarı buna musallat et!”

Çok üzüldü ama... Kafasına işkembe filan koyuyorlardı. Hayvan işkembesi, pislik şeyi namaz kılariken eğildiği sırada sırtına [koyup] gü-lüyorlardı. Düşünün yani, manzarayı gözünüzün önüne getirin... Çok üzüldü. Çok üzülünce öyle dedi.

Bunu müşrikin babası duydu:

“Ne! Ebu'l-Kâsım Muhammed sana böyle mi dedi? Sen buralardan kaç!” dedi.

Müşrik ama Muhammed-i Mustafâ'nın duasının tutacağını da biliyor, inadından müşriklığe devam ediyor.

“Sen bu bedduaya uğradın ya, sen buralardan kaç, yaylalara, başka diyarlara git.” dedi.

O da sekiz on adamını aldı, bineklendi, devesine bindi, gitti. Peygamber Efendimiz'in yanından kaçıyor. Niye kaçıyor?

“Beddua tutacak!” diye babası da korktu, kendisi de korktu, ondan kaçıyor. Edepsizliği yaptı ama bedduanın da tutacağını biliyor.

d. İnsanlar Neden İnanmazlar?

Neden?

Hz. Muhammed’in Allah’ın Resûlü olduğunu aklı biliyor, kalbi inanmıyor; aklından biliyor, kalbinden inanamıyor!

Neden?

Edepsiz. Allah imanı bazı insana nasip etmezse aklı inansa bile kalbi inanmaz.

İnançsızlardan birisine Türkiye’de yeğeni gitmiş, nasihat etmiş, nasihat etmiş, nasihat etmiş... Samimi, “Ben senin iyiliğini istiyorum.” demiş. “Bak, sen yanlış yapıyorsun. Bu inançsızlık, kâfirlik, münkirlik doğru değil.” diye... Duygulanmış, biraz gözleri yaşarır gibi olmuş; “Doğru söylüyorsun yeğenim, doğru söylüyorsun, haklısın. Haklısın ama şuram inanmıyor.” demiş, kalbini göstermiş. “Doğru söylüyorsun...” Doğru söylediğini nereden anlıyor?

Aklı ile anlıyor.

İman nereden olacak?

Kalbinden olacak. İçi inanacak, gönlü inanacak.

“Şuram inanmıyor.” diyormuş.

Neden?

Allah kilitledi. Kalbini kilitledi, kalbi çalışmıyor; inanamaz.

Neden?

İnanmak da Allah'ın bir ikrâmı.

Niye onu inandırtmıyor?

İnanırsa cennete gidecek; edepsiz olduğundan cennete gitmemesi lazım. Cennetine sokmuyor. Çünkü edepsiz, zalim. O “şuram inanmıyor” diyen adam da zalim, çok zulümleri var, meşhur bir insan, ismini söylemiyorum. Yaptığı haltları da söylemiyorum, haksızlıkları da... Ama “Buram inanmıyor.” [diyor.] İnanmaz tabii... Millet inanmayı kendisinin işi sanıyor.

Önce edepli olacak, terbiyeli olacak, iyi kul olacak. Allah sonra imanı önüne gönderir bile; “Al kulum, sen imana layıksın.” diye rüyada gösterir. Gerçekleri rüyada gösterir. O da

iki defa, üç defa görünce; “Ha, bu gerçekmiş!”
der, inanır.

Neden?

Edepli...

Alman’ın birisi gayrimüslim iken, izin alan
işçisine; “Nereye gidiyorsun?” demiş.

“Hicaza gidiyorum.”

“Peki, güle güle... *Auf wiedersehen*. Tek-
rar görüşmek üzere, hadi bakalım... Muham-
med’e benden selam.” söyle demiş.

Tevbe estağfirullah! Adam hem hıristi-
yan, müslüman değil, hem de Peygamber
Efendimiz’e selam söylüyor, hacca giden in-
sana... O da gelmiş, haccını yapmış, Me-
dine’ye gitmiş, Peygamber Efendimiz’in ziya-
retini yaparken onun selâmı aklına gelmiş, de-
miş ki;

-Gözü kapalı, içinden, gönlünden konuş-
yor.-

“Yâ Resûlallah, falanca adam hıristiyan
ama ben gelirken benimle sana selam söyledi.
Sen bilirsin, bilmiyorum hoşlanır mısın, kızar
mısın; ama o sana selam söyledi.”

Türkiye'ye gelmiş, daha Almanya'ya gitmeden Almanya'dan o müdürün, o Hans'ın, Hans isimdeki şahsın müslüman olduğu haberi gelmiş.

Neden?

Edepli adam... Peygamber Efendimiz'e selam gönderdi, Peygamber Efendimiz de selâmından memnun oldu, sevdi; "Aferin Hans'a ya, bak benim peygamber olduğumu bildi, selam söyledi. *Ve aleyke's-selâm*. Ya Hans, sana da selam olsun." dedi. Muhakkak... Ben böyle düşünüyorum, tahmin ediyorum. Gaybı Allah bilir ama... "Hadi bakalım, sana da selam olsun Hans." dedi, Hans mü'min oldu.

Neden?

Allah kalbinin kilidini çözdü, açtı, mü'min oldu.

Neden?

Edepli olduğundan, terbiyeli olduğundan nasip etti.

Terbiyesiz olana da nasip etmiyor. Adam Peygamber Efendimiz'e zulmetmiş,

terbiyesiz, kâfir. Ne halt ettiyse unuttum; ama Efendimiz'i çok üzmüş. O da; "Yâ Rabbi! Sen buna canavarlarından birisini musallat et!" demiş. Adam kaçıyor. Nereye kaçacaksın? Allah'ın azabından kaçılır mı? Kaçabilir mi bir insan? Allah'ın azabından nereye kaçacaksın?

Hiçbir yere kaçılmaz!

Neden?

Her yer O'nun. Her şeye kâdir. Kudreti, ilmi, bilgisi her şeye şâmil, her yere ulaşır.

Allah'tan kaçılır mı? Mümkün mü Allah'tan kaçmak?

Mümkün değil. Nereye kaçıyorsun?

أَيْنَ الْمَفْرُ

*Eyne'l-mefer?*³ "Kaçma yeri neresi?" - Kur'ân-ı Kerîm'de [geçiyor].-

Yok! Hiçbir kaçma yeri yok!

Lâ melcee ve lâ mencâ minhü. "Allah'tan kaçıp da sığınılacak bir yer yok, kaçıp da

---

³ 75/Kıyâme, 10.

kurtulacak bir yer yok.” *Illâ ileyhi*. “Ancak O’na kaçılır.”

“Aman yâ Rabbi!” dersin, “Sen âlemlerin Rabbisin, beni yaratansın, rabbimsin!” dersin, O’na kaçarsın O’ndan.

Peygamber Efendimiz ne diyordu?

اللَّهُمَّ أَعُوذُ بِرِضَاكَ مِنْ سَخَطِكَ وَبِمُعَافَاتِكَ
مِنْ عُقُوبَتِكَ وَأَعُوذُ بِكَ مِنْكَ لَا أُحْصِي ثَنَاءً
عَلَيْكَ أَنْتَ كَمَا أَثْنَيْتَ عَلَيَّ نَفْسِكَ

Eûzü bi-rıdâke min sahatike. “Yâ Rabbi! Senin kızgınlığından senin rızana sığıyorum.”

Gazabından, kızgınlığından nereye kaçıyor?

Rızasına...

“Rızana sığıyorum.”

Ve bi-avfike min ukûbetike. “Beni cezana çarptırmandan affına sığıyorum.”

Ve bike minke. “Senden sana sığıyorum.”

Üsnî aleyke. “Sana meth ü senâlar düzüyorum, söylüyorum, hamd ediyorum, dua ediyorum.” *Ve lâ eblüğü külle mâ fîke.* “Ama senin her güzel evsâfını, esmâ-i hüsnânı sevip de tüketemem ki, işin sonuna varamıyorum, bitiremiyorum. Övüyorum övüyorum, sen yine övgülerden yücesin. Övgüler yetmez sana...” diye böyle dua ediyordu.

Peygamber nasıl mütevâzı, ne kadar güzel...

Bu adamlar da cumartesi gününün ahkâmına uyacaklar. Herkes, o zamanın adamları dininin Allah’ın emrettiği ahkâmına uymalı,

Şimdi devir Kur’an devri, İslâm devri, Peygamber Efendimiz’in devri.

كَافَّةً لِلنَّاسِ بَشِيرًا وَنَذِيرًا

*Kâffeten li’n-nâsi beşîran ve nezîrâ.*⁴ Peygamber Efendimiz’i bütün insanlara peygamber göndermiş. Müjdeleyecek, ihtar edecek; “Bak, Allah’ın emrini tutun, cennete

---

⁴ 34/Sebe, 28.

gidersiniz. Allah'a âsi olmayın, kâfir olmayın, cehenneme düşersiniz." Vazifesi bu.

Kâffeten li'n-nâsi. "Bütün insanlara." Araplar'a değil, Mekkeliler'e değil, Kureyşliler'e değil, Ortadoğu'ya değil; Amerika'ya, Güney Amerika'ya, Afrika'ya, Asya'ya, Japonya'ya, Hindistan'a, Avustralya'ya, Yeni Gine'ye, Yeni Zelanda'ya, her yere...

Neden?

Kâffeten li'n-nâsi beşîran ve nezîrâ.

Biz de onun emirlerini tutacağız. Bu hikayeden, bu kıssadan, Kur'ân-ı Kerîm'in bu anlattığı olaydan biz de kendimize göre bir ders alacağız.

Yahudilerin şeriatinin hâkim olduğu zamanda, yani Tevrat'ın hükmünün canlı olduğu, geçerli olduğu zamanda bunlar Tevrat'ın ahkâmına uyacaklardı. İncil'in geldiği zamanda hepsi İncil'in ahkâmına uyması lazımdı. Kur'an gelince hepsi Kur'an'ın ahkâmına uyacak. Kâide böyle. Musa *aleyhisselam* gelmeden önceki insanlar da kendi devirlerinin peygamberlerinin ahkâmına uyacaklardı. Olay bu.

Bunlar imtihan olunuyorlar. Cumartesi günü balıklar geliyor, oynaşiyor. İyi ama cumartesi günü çalışmak, iş yapmak, balık tutmak yasak, yok. Ne yaptılar?

Yasağı çiğnediler. Balıkları görünce dayanamadılar. Kârı görünce dayanamadılar; “Bu kadar balık, bunu yakalarsak şuna satarız, şöyle olur, böyle olur...”

Ne yaptılar?

Balıkları tuttular.

Tabii burada yazmıyor, “Balıkları tuttular.” demiyor. Ama ben olayın bütünlenmesi için, bu imtihanın ne duruma geldiğini anlatmak için söylüyorum. Bir kısmı balıkları tuttular. Bir kısmı da tabii Allah’tan korktuğu için Allah’ın emrine riayet etti. Ötekiler balıkları tuttular.

Allahu Teâlâ hazretleri bizleri nefsimizin arzu ettiği, canımızın çektiği, faydalı gördüğümüz, gözlerimizi açtığımız, göz diktiğimiz şeylerle imtihan ediyor: “Bakalım bu allı pullu günahı, boyalı, câzibedar, çekici, sevimli gelen, canının istediği bu günahı bu kul işleyecek mi?”

Yoksa sabredip, benim emrimi tutup vefa gösterecek mi? Verdiđi söze vefa gösterecek mi?”

e. Müslümanların Allah’a c.c. Verdiđi Söz

Biz müslümanlar ne demişiz?

Eşhedü en lâ ilâhe illallah ve eşhedü enne Muhammeden abduhû ve resûluhû. Allah’ın varlığını kabul etmişiz, Peygamber Efendimiz’in O’nun elçisi olduğunu kabul etmişiz. Söz vermişiz: “Yâ Rabbi! Sana inandık, senin emrini tutacağız. Haramlarını haram belleyip kaçınacağız, helallerini öğrenip helal işleri yapacağız.” dememiş miyiz? O niyetle müslüman olmadık mı?

Onu tutmamız lazım.

Allah bir haramı cazibeli olarak insanın karşısına getirir, karşısında oynatır, insanın ağzının suyunu akıttırır. Eğer sabreder de harama iltifat etmezse ecir kazanır. Harama kapılırsa günaha girer, cezasını çeker. Meyhane-nin önünden geçerken sarhoşun içi gider. Tevbe etmiş ama eski keyifleri, zevkleri aklına geliyor, içki içtiği zaman attığı nâralar aklına geliyor. “Yahu...” diyor, gözü kalıyor.

Meyhanenin önünden geçerken bir şey onu meyhaneye çeker.

“Hadi oraya girsene ya, ne kadar tatlıydı... Kafayı bulsana ya, kafayı bulduğun zaman bak dertleri unutursun...”

“Gitsem mi acaba?”

“Yok, gitme!” diyor içinden bir [ses] de...
“Haram. Tevbe ettin...”

Bu mücadeleyi sarhoş yapar; meyhanenin önünden geçerken caddeden böyle o tarafa doğru kalbi kayar.

Kumara alışan insan kumarhanenin önünden geçerken öyle yapar;

“Hanıma söz vermiştim, artık kumar oynamayacaktım. Ama yahu bir girsem, bir kazanırsam ev alırım, otomobil alırım, Cadillac alırım, Mercedes alırım... Yahu bugün şansım iyi ya... Yıldız falına baktım da falanca gazete şöyle -yalan- kıvırttı, böyle attı, böyle tuttu; belki bu sefer kazanırım. Şimdiye kadar 20 defa hep kaybettim; ama bir gireyim bu seferde...”

“Girme! Bu yirmibirinci kayıp olur.
Girme!”

İçinden bir [ses de] “girme!” der. Ama bir şey de onu çeker.

Bütün günahlar böyle.

“Şuraya bakma!”

Bakmayayım ama bir şey dürtüyor, “bak” diyor.

“Ya bakma işte, günah!”

İçimden “bak” diyor.

İşte şeytan o. İçindeki o şey var ya seni dürtten; “Baksana ya!” çimdiği basıyor, kazığı saplıyor. “Ya yapma, acıdı!” Bakmayacaksın. “Yok, bak!” diyor. “Bir baksan, öyle güzel ki...” Baktırmak istiyor.

Bunlara da balıklar geliyor, oynaşıyor; alay eder gibi... Gel de dur... Duracak, durması lazım. Durmadı. Bir kısım durmadı, balıkları tuttu, belasını buldu, Allah cezalandırdı.

Eski kavimlerde de böyle oldu. Semud kavmi Salih *aleyhisselam*'dan “Bize mucize göster.” [dediler.] Tamam, mucize olarak bir deve geldi. “Buna dokunmayın. Bırakın,

çeşmeden içsin. Dokunmayın.” Dokunulması yasak, şart o. Dokundular ve hayvanı kestiler. Kestiler ama Salih *aleyhisselam* dedi ki;

“Siz bak şimdi cezayı yediniz!”

“Kestiniz mi?

Kestiniz. Sözümü dinlemediniz. Bekleyin!” dedi.

Evlerinde üç gün beklediler. Bir azap geldi; Semud kavmini [haritadan] sildi.

Niye üç gün bekledi Allah?

Salih *aleyhisselam* ve mü’minleri oradan çıksınlar, kurtulsunlar diye onlara mühlet veriyor, ötekilere değil... Semud kavmi belasını buldu, dillere destan oldu! Nasıl kum fırtınası altında, nasıl feci şekilde azaba uğrayıp perişan olduğunu tarihler, Kur’ân-ı Kerîm, din kitapları yazıyor.

Âd kavmi, Semud kavmi, İrem kavmi, Firavun’un kavmi, birçok kavimler... Şimdi bu da belasını bulacak.

Neden?

Şartı çiğnedi. Allah'la zıtlaşmaz. Zıtlaş-
tılar. Allah'ın ahkâmını çiğnediler, imtihanı
kaybettiler; ceza gelecek.

وَإِذْ قَالَتْ أُمَّةٌ مِنْهُمْ لِمَ تَعِظُونَ قَوْمًا لِيُؤْمِنُوا بِاللَّهِ مُهْلِكُهُمْ
أَوْ مَعَذِّبُهُمْ عَذَابًا شَدِيدًا قَالُوا مَعْذِرَةً إِلَى رَبِّكُمْ
وَلَعَلَّهُمْ يَتَّقُونَ

*Ve iz kâlet ümmetün minhüm lime
teizûne kavmeni'llâhu mühlikühüm ev muaz-
zibühüm azâben şedîdâ kâlû ma'zireten ilâ
rabbiküm ve le-allehüm yettekûn.*⁵

Allah bu âyet-i kerîmeden görüldüğü, çı-
karıldığı, anlaşıldığı üzere, içlerinden bazı in-
sanlara “Yapmayın, etmeyin.” dedirtti. “Yap-
mayın yahu, günaha gireceksiniz, Allah'ın kah-
rına belasına uğrayacaksınız!” dedi. Birileri de
bu nasihat eden insanlara; “Bırak ya şunları,
boşver, dinlemiyorlar işte, çeneni yorma!”
dedi.

Ve iz kâlet ümmetün minhüm. “Hani ey
Resûlüm, onlardan bir taife, zümre dedi ki...”

⁵ 7/Â'râf, 164.

Kime diyor?

Ötekilere diyor.

Ötekiler kimler?

Kavmi günah yapmasın diye ikaz etmeye çalışan kimseler.

Lime teizûne kavmeni'llâhu mühlükühüm ev muazzibühüm azâben şedîdâ. “Allah’ın helâk edeceği veyahut şiddetli bir azapla azaplandıracağı bu laf anlamaz heriflere ne diye vaaz edip duruyorsunuz?” dedi bazıları... “Kendinizi yormayın, dinlemiyor işte herifler... Ağları aldılar, kayıklara bindiler, balıkları tutmaya gidiyorlar...” Mesela.

Ama bazı insanlar, dindar insanlar nasihat ediyor, vaaz ediyor: “Yapmayın, etmeyin. Allah kahreder. Allah’ın kahrına uğrarsınız. Günah işlemeyin, cezanızı çekersiniz, belanızı bulursunuz. Allah’ın emrine söz verdiniz, tutsanıza, itaat etsenize, vefa göstersenize. Niye böyle yapıyorsunuz?” dediler. Ötekiler de diyor ki;

“Boşver, çeneni yorma. Onlar işte belasını bulacak. Bunlar azmışlar, gözleri dönmüş; din, iman, ahkâm tanımıyorlar. Allah helâk

edecek, şiddetli bir azapla azaplandırıcak. Boş yere konuşup durma. Niye vaaz edip duruyorsunuz bunlara?” dediler.

Onların cevabı çok önemli, çok dikkatli dinleyelim!

*Kâlû ma'zireten ilâ rabbiküm ve le-allehüm yettekûn.*⁶

Onlar da “İki sebeple vaaz ediyoruz.” dediler, iki sebep öne sürdüler. Bir; *ma'zireten ilâ rabbiküm*. “Sizi yaratan Allah’a bir mazeret olsun.” diye.

Niye “sizi yaratan” diyor?

“Sizin de göreviniz bu, sizin de Allah’ın emrine uymanız lazım.” diye. “Sizin ve bizim Rabbimiz” demiyor, özellikle “sizin Rabbiniz” diyor. Halbuki kendilerinin de Rabbi... “Rabbinize bir mazeret olsun. “Siz Rabbinize itaat etmiyorsunuz, ya günahı işliyorsunuz, ya da ‘boşver nasihati’ diyorsunuz, ortada duruyorsunuz, toplumu düzeltmeye çalışmıyorsunuz. Biz öyle yapmıyoruz. O Rabbinize mazeret olsun...” diye...

---

⁶ 7/A'râf, 164.

Nasıl mazeret olacak?

“Yâ Rabbi! Biz senin emrini gücümüz yettiğince tutmaya gayret ettik. Onlara da tutsunlar diye dilimiz döndüğünce söyledik yâ Rabbi! Sen bilirsin, biz görevimizi yapmaya çalıştık. Ama dinlemediler. Elimizden bu kadar geldi, fazla bir şey yapamadık, zorlayamadık yâ Rabbi! Mazeretimizi kabul et yâ Rabbi! Herifleri tutamadık, engelleyemedik...”

f. Emr-i Maruf Nehyi Münker Yapmanın Şekli

Müslümanın ne yapması lazım?

Emr-i mâruf nehy-i münker yapması lazım.

Bunlar emr-i mâruf nehy-i münkeri yapıyorlar, “Yapmayın, etmeyin.” diyorlar.

Emr-i mâruf üç şekilde olur: Bir, kötülüğü yaptırmazsın, olur biter. “Çekilin oradan.” dersin, “Kıyıya yaklaşanın kafasını kırarım, balık tutmayacaksınız.” dersin, tamam. Oranın valisi, zabıta memurları oraya sahile gelir, “Bugün kayığa bineni, balık tutanı yakalarım,

hapse atarım. Basarım kırbacı, sırtını açarım, kanatıncaya kadar döverim...”

Bu nedir?

Fiilen bir günahı engellemek. “Kumarhane-yi basarım, kapatırım, mühürlerim. Meyhane-yi kapatırım...” Neyse, günah yerlerini doğrudan doğruya engellemek. “Afyon satanı bulurum, engelleyeni hapse tıklarım.”

Bir, fiilen kötülüğü durdurmak.

İkinci derecesi nedir?

“Yapmayın, etmeyin!” demek; ama gücü yetmemek. Adamlar çok; “Yapmayın, etmeyin!” diyorsun ama adamlar dinleyecek gibi değil, güruh, tutamıyorsun. İşte o zaman; “Yâ Rabbi! Bizi mâzur gör. Gücümüz yetmedi, tutamadık, bunları engelleyemedik.” Engelleyebilirse engelleyecek.

Ben şimdi Şeyh Şamil’in hayatını okuyorum, iki gündür ona kaptırdım... Şeyh Şamil konuşma yapıyor, diyor ki; “Bak, şunu söyle yapın. Allah’ın emrini tutun. Tutmazsanız benim kavmim, kabilem kalabalık, gelirim, sizi söyle cezalandırırım!” Yani *rahmetullâhi aleyh* bir taraftan nasihati, vaazı güzel

döktürüyor; ama bir taraftan da diyor ki; “Yapmazsanız kavmim de kuvvetlidir, bunun hesabını size sorarım! Şimdi dinlemezseniz sonra başınıza gelirim, hesabını sorarım!” diyor. Adamlar bir taraftan “Doğru söylüyor, haklı.” diyorlar, bir taraftan da “Dinlemezsek bu bizim canımıza okur!” diye de korkuyorlar.

Hakkın kuvvetle takviye edilmiş olması en güzel durum. Hak, hak olacak, doğru olacak, bir de kuvvetli olacak, yaptıracak; Hz. Ömer devri gibi... Hak hakkın elinde hakkı uygulatacak imkân da olması en güzel durum. Kötülüğü engellersin.

“Hürriyet de mürriyet de...”

Hadi oradan, palavracı! Sen eline imkânı geçirince bana fırsat veriyor musun?

Hürriyetmiş!

“Müslümanlar hürriyetlere kısıtlama getiriyor!”

Sen daha şimdiden getirttin!

“Müslüman ileride iktidara gelirse içki içirmezmiş, kadınların zorla kafasını kapatırmış...”

E kalın kafalı! Sen şimdiden engelledin! Sen müslümana isnat ettiğin hayâlî, muhayyel, müstakbel suçu şu anda kendin işliyorsun! Sen eğitim hakkını engelliyorsun. Sen kurban derilerini çalıyorsun, gasp ediyorsun. Sen haksızlığın her çeşidini yapıyorsun. Şimdiden sen yapıyorsun!

Neden yapıyorsun?

“İleride müslümanlar yapacak.” diye.

E sen şimdi yapıyorsun ya kalın kafalı! A kaz kafalı! Kazlar [kızıyordur] şimdi; “Niye bizim kafamızı onların kafasına benzettiniz? Bizim ne kusurumuz var?” diye. Daha beter.

أُولَئِكَ كَالْأَنْعَامِ بَلْ هُمْ أَضَلُّ

*Ülâike ke'l-en'âmi bel hüm edallü.*⁷ “Onlar hayvanlardan daha şaşkın.”

Çünkü “hürriyet”, “insan hakları” dediler dediler, şimdi diyorlar ki; “Hürriyet, insan hakları biz bu noktaya gelinceye kadardı. Bundan sonra size hava, öyle şey yok!” diyorlar.

Öyle demiyorlar mı?

---

⁷ 7/A'râf,179.

Öyle demek. Fiilen durum öyle.

Benim kızım, torunum başörtü ile okula giremiyor, imtihana almıyor. Sen bilgisini ölçsene, elâlemin başörtüsünden sana ne? Saçından sana ne?

“Aç da saçını göreyim!”

Senin kafanı kırarım! Sana ne benim saçımdan, renginden?

Sonra ben dindarım, dinimin icâbını yapıyorum. Sen benim dinime nasıl engel olabilirsin? Laiklik yok mu, herkes inancında serbest değil mi? Din, vicdan hürriyeti?

“Sizi kandırmak için bir ara biz onları ortaya attık, sizi uyuttuk, uyuşturduk... Uyudunuz da mışıl mışıl... ‘Ninni balam ninni... Kalma uykusuz...’ Öyle bir uyudunuz ki horultunuz cihanı tuttu... Şimdi sizi uyuttuk; boşuna hürriyetten, insan haklarından, vicdan hürriyetinden filan bahsetmeyin.”

Birinci kademesi kötülüğü yaptırmamak. İkinci kademesi nasihat etmek. Üçüncü kademesi de nasihat bile edememek; ama “Ne yapayım? Bunlar kötü şey yapıyorlar ama

söyleyemem, söylesem beni parça parça ederler, linç ederler.” Söyleyemez.

Mesela Habîb-i Neccar söylemiş. Hem de koşa koşa gelmiş... Antakya'ya koşa koşa gelmiş. *Yâsîn* sûresinde anlatılan olay. Demiş ki;

“Ey kavmim! Yapmayın, etmeyin! Bunlar Allah'ın mübarek kulları, evliyâ kulları. Bunları Hz. İsa göndermiş buraya; ‘Güneşe tapmayın, aya tapmayın, imana gelin.’ diye. Bunlar iyi insanlar. Yaradanın kulluğu varken kullara kulluk edilir mi, putlara eğilinir mi? Bunlar haklı.”

“Vay sen de mi onları tutuyorsun!” Onu da şehit etmişler.

Kimisi söyleyebiliyor, şehit edilmekten korkmuyor. Ama kimisi korkar. *Ve zâlike ed'afü'l-îmân*. “İmanın en zayıf derecesi budur.” Yani Peygamber Efendimiz korkup da söylememeye rıza göstermiyor; “Bu iman en aşağı derecesidir.” diyor.

Söyleyecek. Öldürseler bile söyleyecek. Söylemesi lazım olduğu anlaşılıyor, seziliyor. Hiç olmazsa söyleyecek. İyiliği yaptırmaya çalışacak, kötülüğü engellemeye çalışacak.

Bir, mazeret olsun diye. “Biz çalıştık çabaladık, elimizden geleni yaptık yâ Rabbi! Ama tam engelleyemedik. Mazeretimizi kabul eyle.” *Ma’zireten ilâ rabbiküm*, bir sebep bu.

İkinci sebep ne?

Gayet basit: *ve le-allehüm yettekûn*. “Belki nasihatimizi tutarlar. Sussak gerçekleri bilmeyecekler. Biz söyleyelim de belki de içinden tutanlar olur.” O ihtimal de var.

Onun için susmak doğru değil, hakkı söylemek lazım.

Kaç yıl önceden dergilerimizin başyazılarında okunuyor diye ben dedim ki;

“Bir toplantıda bulunuyorsanız, o toplantıdaki konuşmaları tasvip ediyorsanız kalkın, ‘Allah razı olsun, çok beğendim. Ben de sizin gibi düşünüyorum. Ben de sizi tasvip ediyorum.’ deyin. Eğer o toplantıdaki konuşmalar hoşunuza gitmiyorsa, yanlışsa, eksikse, kusurluysa kalkın, deyin ki; ‘Hata ediyorsunuz. Ben size katılmıyorum. Yanlış yapıyorsunuz.’ Çünkü bir kişi daha çıkacak, ‘Evet, ben de katılmıyorum.’ Bir kişi daha çıkacak... Birisi cesaret gösterince ötekiler de katılabilirler.”

Ve le-allehüm yettekûn. “Belki sakınırlar.” O ihtimal var. Onun için, konuşmadığı zaman, nasihat etmediği zaman insanın mazereti olmuyor.

“Sen niye sustun? Gel buraya! Sen benim kulum değil misin? Mü’min değil misin?”

“Evet yâ Rabbi!”

“Niye o işler olurken sustun? Niye ses çıkartmadın? Onlardan korktun da benden korkmadın mı? Benim izzetim ve celâlim hiç hatırına gelmedi mi? Hesabıma mâruz kalacağını düşünmedin mi? Onlardan korktun da ben izzet celâl sahibi olan âlemlerin Rabbi olan Ben Azîmüşşân’dan korkmadın mı?” diye Allah susanı da cezalandırır. Bazı kullarına böyle itâbı olacak. Bir toplantıda hakkı söylemeyip susan bir kimseye bunu soracak Allah: “Onlardan korktun da benden korkmadın ha? Âlemlerin Rabbi olan, izzet ve celal sahibi olan benden korkmadın da o âciz nâçiz kullardan korktun ha!” diyecek.

Onlar vaazları eslemedikleri için, dinlemedikleri için, kulak asmadıkları için, kulak asmayınca nasihatleri, ihtarları, ikazları

unutunca, laf dinlemeyince, söylenenler bir kulaklarından girip öbür kulaklarından çıkınca ne oldu?

Üçüncü âyet-i kerîme:

فَلَمَّا نَسُوا مَا ذُكِّرُوا بِهِ أَنجَيْنَا الَّذِينَ يَنْهَوْنَ
عَنِ السُّوءِ وَأَخَذْنَا الَّذِينَ ظَلَمُوا بِعَذَابٍ بَئِيسٍ بِمَا
كَانُوا يَفْسُقُونَ

*Felemmâ nesû mâ zükkirû bihî...*⁸ O kavim bu nasihatleri dinlemeyince ne oldu?

Enceyne'llezîne yenhevne ani's-sûi ve ehazne'llezîne zalemû bi-azâbin beîsin bimâ kânu yefsukûn.

“Kötülüğü yapmayı engellemeye çalışanları kurtardım. Ben Azîmüşşân onları kurtardım.”

Allahu Teâlâ hazretleri Arapça siygasının, dilinin gereği olarak azamet siygasıyla buyuruyor: “Biz Azîmüşşân kurtardık.” Yani “ben” demek Arapça’da. Çoğul ama azamet ifade

---

⁸ Â'râf, 165.

ediyor. Allah bir. Her yerden biliyoruz Allah'ın bir olduğunu.

“Ben Azîmüşşân o kötülükleri engelleyenleri kurtardım.”

Neden?

Ellerinden geldiği kadar çalıştılar.

Demek ki Allah vaaz u nasihat edenleri kurtaracak. İhtar edenleri, konuşanları, nasihat edenleri kurtaracak.

Ve ehazne'llezîne zalemû bi-azâbin beîsin bimâ kânu yefsukûn. “Ve günah işleyenleri, zulmedenleri, zalimleri, kötülüğü yapanları şiddetli, kötü, feci bir azapla azaplandırdık, azapta yakaladık!”

Bimâ kânu yefsukûn... “Fısk u fücurlarından, münafıklıklarından, imanlarının, inançlarının gereğini yapmadıklarından, günahkârlıklarından dolayı onları azaplandırdık.”

فَلَمَّا عَتَوْا عَنْ مَا نُهُوا عَنْهُ قُلْنَا لَهُمْ كُونُوا قِرَدَةً

خَاسِيَيْنَ

Felemmâ atev an mâ nuhû anhu kulnâ lehüm kûnû kıradeten hâsiîn. “Onlar bizim

emirlerimizi dinlemeyip yasaklanmış olan şeyleri yapmaya tecavüzkarâne kalkışınca, hududu aşır yasaklanan işleri yapınca onlara Biz buyurduk ki; -Ben buyurdum ki;- *kûnû kırâdeten hâsiîn*. ‘Alçak, aşağılık maymunlar olun!’ dedik.” diye bildiriyor.

Aziz ve muhterem kardeşlerim!

Özetlememiz gerekirse; biz kulların Rab-bimizin emirlerine, ahkâmına uyması gerekiyor. Şeriatin ahkâmına uymamız gerekiyor. İşte Kur’ân-ı Kerîm, işte Kur’ân-ı Âzimüşşân, işte Peygamber Efendimiz’in sünneti, işte fıkıh kitapları, ilmihal kitapları... Allah’ın yolunu tutmamız gerekiyor.

Toplumda bazı kimseler tutmuyor, sırtıtıyor, bizimle dalga geçiyor, alay ediyor;

“Bu kadar da sofu olma ya, bu devirde bu kadar da sofuluk yakışmaz. Gel bak seni bu akşam bir yere götürüyüm, bak nasıl hoşuna gidecek, ne eğleneceğiz...”

“Gel bak, bir de bu tarafı tat... Bir kadeh vereyim sana, şunu bir iç ya... Bak tadını ne kadar beğeneceksin...”

Dalga geçiyor. Birisi benim yanıma gelirdi... “*es-Selâmu aleyküm ve rahmetullâhi ve berekâtühû* aziz ve sevgili kardeşim. *Allâhümme salli alâ seyyidinâ Muhammedin ve alâ âli seyyidinâ Muhammed...*” Zangır zangır beni sallıyor. Candan ifadeler. Adamın başkasına selâmı böyle değil; benimle dalga geçiyor. Benim müslüman, mütedeyyin olduğumu biliyor, dalga geçiyor. Buna “tiye almak” derler, “dalga geçmek” derler, “matrak geçmek” derler.

Biz o mekteplerde de okuduk, onları da biliyoruz biz, bilmiyor değiliz. O bizimle dalga geçiyor ama *sahira’llâhu minhum* Allah da onunla dalga geçiyor. O “aldatıyorum” sanıyor ama aldanıyor aslında...

Biz nasihat edeceğiz.

g. Müslüman Nasıl Nasihat Edecek?

Nasıl nasihat edeceğiz?

Tesirli. Sözün özünü uygun zamanda münasip şekilde söyleyeceğiz. Severek söyleyeceğiz. Acıyarak söyleyeceğiz. Kibarca söyleyeceğiz. Karşı tarafı sevdiğimizi, iyiliğini istediğimizi belirterek nasihat edeceğiz. Nasihattan

geri durmak yok. Hakkı söylemekten geri durmak yok. Yazmaktan geri durmak yok. Hak söyleyeni desteklemekten geri durmak yok.

Hakkın söyleneceđi yerde susan insan nedir?

Şeytânu'l-ahras diyor Peygamber Efendimiz; “Dilsiz şeytandır.” O insanı şeytan yerine koyuyor. Hakkı söylemeyen dilsiz şeytandır.

Hakkı söyleyeceğiz. Toplumdaki eğrilikleri düzeltmeye çalışacağız.

Ben Yeşilay cemiyetinin üyesiyim.

Neden?

İçkiye karşıyım. İçki haram; içilmemesi lazım. İçki bütün kötülüklerin anasıdır. Ankara'ya girişte çıkışta böyle bir yazı gördüyse-
niz ben koydurttum.

Neden?

Yeşilaycıyım, eskiden beri...

Ama millet Yeşilaycı filan değil. Millet in büyük çoğunluğu ayyaş, içkici, meyhaneci, biracı... Ekseriyet... Bir cadde üzerinde Bursa'da 16 tane meyhane saydım! Aşağı [doğru] dümdüz bir cadde yapmışlar, düm düz

gidiyor. Levhaları da kocaman... Parasını fabrika veriyor. Göze çarpsın diye, “Gel gel...” Yoldan geçeni taksın diye... Bir cadde üzerinde 16 tane birahane saydım! Belki de atladım, ben bu tarafa baktığım için [diğer] taraftakiler belki gözümünden kaçtı. Belki 30 tane... Millet su yerine lıkır lıkır alkollü içki içiyor. Allah’a âsi geliyor. Hem de şehit çocukları, hem de dindar insanların evlatları...

Nasihât edeceğiz. Çekmeye çalışacağız, çevirmeye çalışacağız. Düzeltmeye çalışacağız. Düzeltmediler; engellemeye çalışacağız. Engelleyemedik, söyledik, dinletemedik; tamam, o zaman Allah mazeretini belki kabul eder. Ama çalışmazsan, gayret etmezsen;

“Ne yapalım, onlar içiyorlar, ben onlara karışmayayım, onlar bana karışmasın...”

Öyle durmaz o... Sen onlara karışmazsan bir zaman gelir, onlar sana karışmaya başlar. “Camiye gitme! Namaz kılma! Oruç tutma! Hacca gitme! Cihat etme! Hakkı söyleme! Kur’an’a uyma! Şeriate sevgi besleme!” demeye başlar. Durmaz ki öyle... Çizilen çizgide durmaz ki mendebur; gelir bu tarafa tecavüz eder. Öyle şey olur mu?

“Onlar orada dursun, ben burada duruyum. İşte yaşayalım gül gibi... Şu dünyaya gelmişiz...”

Durmaz mendebur; saldırır, fıkır fıkır fitne kazanını, fokur fokur cadı kazanını kaynatır... Fokur fokur zehiri kaynatır, durmaz...

Gazetede, mecmuada en müstehcen resimleri basıyor. Basın ahlâk yasası, kanunlar rafta, üstleri tozlanmış. Elini böyle [gezdir,] git sabunlu suyla üç defa yıka. Kanunları filan dinleyen yok. Müstehcen resimleri yayınlıyor.

Neden?

Gençlik bozulsun diye.

Liselerin önündeki kırtasiyelerde müstehcen fotoğrafları satıyor. Solcu adam...

Neden?

Bozulsun diye.

Esrar satıyor, çete kuruyor, liseliler birbirlerini öldürüyor...

En büyük tehlikenin bu olduğunu göremiyor musun?

“Hayır, en büyük tehlike şeriat! En büyük tehlike İslâm!”

Şimdi böyle diyorlar.

Avustralya’yı görüyorsun; ahâli dindâr, kiliseler faal...

Faal mi, değil mi?

Faal.

Az mı, çok mu?

Fevkalâde çok.

Etkili mi?

Fevkalâde etkili.

Toplum ona göre hareket ediyor mu?

Evet, toplumu yönlendirebiliyor, gayret ediyor.

Siyasete girmiş mi?

Girmiş.

Sen niye Türkiye’de müslümanı siyasetten dışlamaya çalışıyorsun? “Siyasal İslâm’a karşıyız!” diyorsun?

Hıristiyan demokrat partisi var. Almanya’da da var, dünyanın her yerinde var.

bütün Batılı ülkelerde, senin gözünü diktiğin bütün ülkelerde var. Almanya’da sakallı general var, bakan var, polis var, asker var. “Sakallını kes” demiyor, karışmıyor.

Sen inancından dolayı sakal bırakan bir insana neden “tırış ol” diyorsun? “Sakallı gelemezsin, olamaz!” diyorsun?

Dengeler alt üst olmuş, akıl mantık kalmamış.

Ne yapacaksın?

Nasihat edeceksin.

Türkiye’nin yüzde 99’u müslümansa yüzde 99 müslüman nasihat edecek, yüzde 1’in edepsizliğini durduracak.

“Acaba rakam eskidenmiş, şimdi bu yüzde 1’ler çoğaldı...”

Çoğalır tabii... Çalışmazsan yüzde 1 yüzde 10 olur, yüzde 10 yüzde 40 olur, yüzde 40 yüzde 60 olur, yüzde 60 yüzde 90 olur, yüzde 90 yüzde 99 olur; kalırsın yüzde 1! Yutarsın hapı! Akşamdan yutarsan bu hapı sabaha karşı Edirnekapı... Hapı yuttun!

Neden?

Çalışmadın.

Çalışmazsan olmaz. Allahu Teâlâ hazretleri ilâhî kanunları;

وَأَنْ لَيْسَ لِلْإِنْسَانِ إِلَّا مَا سَعَى وَأَنْ سَعْيُهُ
سَوْفَ يُرَى

*Ve en leyse li'l-insâni illâ mâ seâ. Ve enne sa'yehû sevfe yurâ.*⁹

çalışma kanunu koymuş. İnsan sa'y u gayret edecek.

“Din için de mi öyle?”

Din için de öyle.

Dedelerin ne yaptı sanıyorsun sen?

Anadolu'yu sana ikrâmiye olarak mı verdiler? Balkanlar'ı, Bosna'yı, Kırım'ı ikrâmiye mi verdi karşı taraf?

Çatır çatır aldı. Allah'ın emrini tebliğ ede ede, cihat ede ede aldı.

Şimdi Şeyh Şamil'i okuyorum. Müslümanlar arasında bir birlik yok yahu! Kafkasya'da müslümanlar arasında birlik yok. Birlik olsa

---

⁹ 53/Necm, 39-40.

Ruslar ovalarda kalacak, bu tarafa gelemeyecek. Osmanlı'da da akıl yok, beni affetsin... Akıl olsa... Şimdi benim aklıma geliyor; benim de daha önce aklıma gelmiyordu. Heyetler gönderir, ulemâ gönderir, vüzerâ gönderir, umerâ gönderir; Kafkasya'yı düzenler. Müslüman adamlar, Kafkasyalılar kale gibi sağlam müslüman insanlar... Der ki;

“Bak, ben çarpışıyorum, düşmanlar hücum ediyor. Siz de Balkanlar'dan bu düşmana saldırın, kısıpaca alalım.”

Avrupa bunu yapıyor; Osmanlılar'a karşı yaptı. Osmanlılar'ın düşmanıyla ittifak etti, İslâm'ın düşmanlarıyla ittifak etti, İslâm'ı kısıpaca aldılar, kan gövdeyi götürdü. Kütüphaneleri yaktılar, kitapları nehirlere attılar. Avrupa düşmanını mücadele ederken başka kimler düşmanıysa onlarla iş birliği yaparak yeniyor. Bizim Osmanlı Balkanlar'a hiç ilgi göstermemiş. Ya bin tane mücahit, aklı başında insan gönderse Balkanlar'a... Çünkü Şeyh Şamil gitti mi bir tarafa, komutayı ötekisine bıraktı mı o harp usullerini iyi bilmediğinden hezimete uğruyor. Şeyh Şamil geliyor, “Şu şöyle olacak, bu böyle olacak...” diyor, bir ayarlama, bir

düzenleme, karşı tarafı bozguna uğrattıyor. Yetişmiş insan meselesi.

Azerbaycan'da Ermeniler saldırdılar. Ermeniler çoktu da Azeriler az mıydı?

Hayır. Bilgi yok, görgü yok. Âlet edevât varmış. Elinde stinger füzesi varmış; atmasını bilmiyor. Yahu ver de ben atayım. Ben işte sarıklı sakallı hoca, ver de bir atayım da gör bak... Şuraya koyacaksın, şuradan nişan alacaksın, çarpının ortasına getireceksin hedefi, tetiği çekeceksin... Aptal adam... Elindeki imkânı kullanamıyor!

Stinger füzesi ne yapar?

Ruslar'ı Afganistan'dan döndürdü. Helikoptere bir sallarsın; gider güp aşağı... Uçağa bir sallarsın; güp aşağı... Tanka bir sallarsın; gitti...

Ama uzman yok. Uzman olsa... Eğer biraz bizde tarih şuuru olsaydı, Türkiye'de, Türk hükümetinde, yöneticilerde; hatta sıfır olsalar belki öyle olmazdı, belki Ermeniler'e yardım ettiler. Suçluyorum. Çünkü hava koridoru açıldı, Ermeniler'e insânî malzeme gitti. İnsânî malzeme gitmedi; silah, cephane gitti!

Kim açtı o hava koridorunu, kim müsaade etti Türkiye üzerinden Ermeniler'e yardım gitmesine? Onlar suçlu! Onları tarih çıkartacak ortaya; bir gün cezasını bulacak, Allah belasını cezasını verecek.

Ama bizim de şaşkınlığımızdan bize de hesap sorabilir. Oraya doğru düzgün kardeşçe bir destek olsaydı, o Karabağ elden gitmezdi. Ermeniler Azerbaycan'ın üçte birini istilâ etmiş durumda ve kadın erkek, çoluk çocuk demeden topa tutmuş durumda. Ermeni katliamı bahis konusudur. Ermeniler'in öldürülmesi değil, Ermeniler'in katliam etmesi bahis konusu.

Bütün dünya devletleri ona susuyor. Tarihteki olaylardan Ermeni katliamının anıtını dikmeye çalışıyor.

O Ermeniler'i yedi asır biz niye kesmedik?

Gücümüz kuvvetimiz vardı. Kanunî devrinde kesseydik hepsini, hiç kalmasaydı, köklerini kurutsaydık... Sırplar'ın yaptığı gibi yapsaydık... Ermeniler'in Azeriler'e yaptığı gibi yapsaydık... Aynen onların yaptığı gibi yapsaydık bir tane Ermeni kalmazdı!

Yedi asır onlar bizim içimizde yaşadılar, vezir bile yaptık. Marko Paşa Ermeni mi?

Derdini Marko Paşa'ya anlat.

Vezir yaptık. Dış işlerinde kullandık. Zengin ettik. Baş tâcı ettik. Saraya geldiler. Ticaret yaptılar. Kendi kiliselerine sahip oldular. Yedi asır bir şey yapmadık. Demek ki biz katliamcı değiliz.

“E sonradan niye Ermeniler işte bunu söylüyorlar? Nasıl oldu?”

Çünkü onlar “Osmanlı devleti yıkılıyor.” diye çeteler kurdular, müslüman ahâliyi katliam ettiler, toplu mezarlara gömdüler. Ruslar'a öncülük ettiler, Erzurum'a kadar geldiler. Adana'da, Maraş'ta, Antep'te -oralılar dedelerinden, babalarından hatıraları bilirler- ahâliye saldırdılar, silahlandılar. Ondan sonra da biz düşmanı def edince savaşta onlara karşı bir cephe açtık, onlarla da çarpıştık. O zaman olur. İlk saldıran onlar. Biz bizim içimizdeyken onlara saldırmadık. Savaşta olur. Savaşta kimse bir şey demiyor. Kim saldırdı? Savaşı kim başlattı?

Ermeniler.

O zaman biraz bir ölüm kalım olmuşsa hiç “gık” demesinler; çünkü kendileri öldürdüler.

Muhterem kardeşlerim!

Allah bize uyanıklık versin. Derin uykulardan uyandırısın. İyi müslüman eylesin. Kendisine has kul eylesin. Bir imtihan geçiriyoruz ama kağıdı hiç güzel şeylerle doldurmuyoruz. İmtihanı başarmayı nasip etsin. Hayırlı ömür sürmeyi nasip etsin. Hayırlı işler yapmayı nasip etsin. İnsanlığa, Ümmet-i Muhammed'e faydeli olmayı nasip etsin. İmtihanı başarmış olarak, sevdiği razı olduğu kul olarak imân-ı kâmil ile âhirete göçmeyi, cennetiyle cemâliyle müşerref olmayı nasip eylesin.

Bi-hürmeti esmâihî'l-hüsna ve bi-hürmeti habîbihî Muhammedini'l-Mustafâ sallallahu aleyhi ve sellem ve bi-hürmeti esrârı sûreti'l-Fâtîha.

Prof. Dr. Mahmud Es'ad COŞAN

9 Safer 1419 / 05.06.1998

Avustralya

[Bütün GURBET SOHBETLERİ'ne PDF olarak ulaşmak için tıklayınız.](#)

